Utbildningsinspektion i Norrskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Innehåll

Inledning 1

Underlag 1

Beskrivning av skolan 2

Bedömningar 2

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Norrskolan och besökt skolan den16 och 17 oktober 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka inspektörer som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper**, **Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. De krav på åtgärder som inspektörerna anger i denna rapport framgår även av Skolverkets beslut med anledning av inspektionen. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet.

Övergripande information om inspektionen finns publicerad på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Kommunen har det yttersta ansvaret för att de brister inspektörerna lyfter fram i bedömningen åtgärdas av skolan. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och skolan, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Norrskolan intervjuades rektorn, elever, personal samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte även lektioner i samtliga årskurser och verksamheten i förskoleklassen. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Norrskolan	Antal barn/elever
Förskoleklass	40
Grundskola	333

Källa: Enligt rektorn vid skolan.

Norrskolan har elever i förskoleklass och i grundskolans årskurser 1–6. Verksamheten är organiserad i åldershomogena klasser. I anslutning till skolan finns fem fritidshem, fyra för de yngre eleverna och ett för de äldre eleverna, kallat storfritids. Denna verksamhet bedöms i en särskild verksamhetsrapport. Storfritids erbjuder också rastverksamhet för de äldre eleverna.

Skolan är belägen väster om Uddvalla tätort och tillhör skolområde, Norr-Väster. Eleverna fortsätter huvudsakligen sin skolgång vid skolområdets grundskola för årskurserna 7–9, Ramnerödsskolan. Norrskolan ligger i ett bostadsområde som består av äldre villor och mindre hyresfastigheter. Utemiljön erbjuder möjligheter till lek och aktivitet.

Den pedagogiska personalen arbetar i fyra arbetslag.

Av skolans elever har åtta procent utomnordisk bakgrund.

Bedömningar

Samlad bedömning

Norrskolan är enligt inspektörernas bedömning en skola där elever och personal trivs tillsammans. Elever och lärare gemensamt arbetat fram den värdegrund som råder på skolan kallad ”Norrskolans värdegrund”.

Norrskolan måste dock ge eleverna bättre kännedom om de nationella kursplanemålen och arbeta för att tydliggöra och relatera kursplanemålen till det dagliga arbetat i skolan och elevernas lärande. Skolan bör också arbeta för att ge eleverna ett successivt allt större inflytande över det egna lärandet.

Nationella ämnesprov genomförs i årskurs 5 i ämnena engelska, matematik och svenska. Uppföljning och utvärdering görs i dessa ämnen men i övrigt saknar skolan en systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5. Läsåret 2006/2007 är resultatet klart lägre än föregående år. Skolan bör analysera 2006/07 års vikande resultat och utifrån resultaten av analysen vidta relevanta åtgärder för ökad måluppfyllelse samt därvid vidta åtgärder för att möjliggöra för flickor och pojkar att nå likvärdiga resultat.

Norrskolan bedriver ett värdegrundsarbete och inspektörerna möter engagemang bland både elever och personal. De flesta eleverna upplever sin skolmiljö som trygg och trivsam men inspektörerna får vid besöket också höra om exempel på motsatsen. Skolan måste därför intensifiera sitt värdegrundsarbete så att alla elever och all personal omfattas av ”Norrskolans värdegrund”.

Norrskolan har ett kvalitetsarbete som innefattar uppföljning och utvärdering. Inspektörerna bedömer dock att verksamhetsberättelsen, vilken skall benämnas

kvalitetsredovisning, inte synliggör respektive verksamhetsform samt att verksamhetsberättelsen saknar bedömningar av måluppfyllelse och vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av eleverna kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i årskurs 5 i samtliga ämnen (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, (Lpo 94).
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte kraven i förordningen (3 och 3a §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Skolan uppfyller inte förordningens krav på medverkan vid utarbetandet av kvalitetsredovisningen (4 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Svenska som andraspråk ges som stöd och inte som eget ämne (2 kap. 16 § grundskoleförordningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden.

- Skolan bör utveckla samverkan mellan förskoleklass och skola för att i enlighet med läroplanen berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.
- Skolan bör för eleverna förtydliga de mål för utbildningen som finns i läroplan och kursplaner.
- Skolan bör utveckla elevernas inflytande över det egna lärandet.
- Skolan bör analysera måluppfyllelsen i årskurs 5 för att om möjligt finna orsaker till de försämrade resultaten läsåret 2006/07, samt vidta åtgärder för en ökad måluppfyllelse.
- Skolans arbete med individuella utvecklingsplaner bör förbättras när det gäller innehåll och kvalitet.
- Skolan måste utreda om alla elever i behov av särskilda stödåtgärder får berättigat stöd.
- Skolans arbete med åtgärdsprogram bör förbättras när det gäller innehåll och kvalitet.
- Skolan måste fortsätta sitt värdegrundsarbete.
- Skolan bör utveckla sitt kvalitetsarbete.
- Skolan bör organisera undervisningen så att lärare med föreskriven ämneskompetens undervisar eleverna.

Kunskaper

Skolan ska enligt läroplanen klargöra för eleverna vilka mål utbildningen har. I skolans uppdrag ingår även mål som gäller elevernas generella kunskapsutveckling.

Ett syfte med att införa förskoleklass var att förskolan och grundskolan skulle närma sig varandra. Förskolepedagogikens betoning av barnets eget utforskande, lek, omsorg och skapande skulle få genomslag i skolan.

I Norrskolans förskoleklass ges leken stort utrymme. Personalen arbetar med social utveckling, elevernas språkutveckling och förståelse för matematiska begrepp. Enligt personalen i förskoleklassen förekommer dock ingen samverkan kring enskilda elevers utveckling och lärande utan samverkan med årskurs 1 sker vid gemensamma aktiviteter någon gång i månaden samt genom att personalen utbyter erfarenheter och material. Inspektörerna bedömer att Norrskolan bör utveckla samverkan mellan förskoleklassen och skolan för att stödja varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

Enligt läroplanen förutsätter elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling att de tar ett allt större ansvar för det egna arbetet och för skolmiljön, samt att de får ett reellt inflytande på utbildningens utformning.

Vid lektionsbesök och vid intervjuer i Norrskolan har eleverna svårt att beskriva varför de gör olika arbetsuppgifter. Få elever är medvetna om vilka kunskaper som de kan förväntas nå. Vid intervjuer med lärare bekräftas att förtydligande av målen sker främst i ämnena engelska, matematik och svenska.

Eleverna på Norrskolan upplever att de endast har litet inflytande på undervisningen och inspektörerna får, genom intervjuer och besök i verksamheten, uppfattningen att elevernas inflytande mer är beroende av undervisande lärares intresse för elevinflytande, än på en för skolan gemensam tanke. Rektorn informerar inspektörerna om att man av olika skäl, i vissa klasser, systematiskt arbetar med lärarstyrd undervisning i syfte att skapa arbetsro. Inspektörerna bedömer trots detta att skolan bör arbeta för att öka elevernas kännedom om läroplanens och kursplanernas mål samt förtydliga och relatera dessa till det dagliga arbetat i skolan och elevernas lärande.

Inspektörerna bedömer också att skolan bör arbeta för att ge elever ett successivt allt större inflytande över det egna lärandet.

Det är skolans uppdrag att följa upp elevernas kunskapsresultat och utvärdera resultaten i relation till de nationella målen. Vid Norrskolan finns system för att diagnostisera och följa upp elevernas kunskapsresultat i ämnena engelska, matematik och svenska. Däremot redovisas inte något sätt för systematisk uppföljning och analys i skolans övriga ämnen i relation till de kunskapsmål som anges i läroplanen och i kursplanerna. Inspektörerna bedömer därför att uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat måste utvecklas till att omfatta samtliga ämnen. Se vidare om kvalitetssäkring och förbättringsarbete nedan.

Uddevalla kommun samlar in och sammanställer elevernas resultat vid de nationella ämnesproven i årskurs 5.

Tabell 1: *Andelen elever vid Norrskolan samt andelen i kommunen (i procent) som har uppnått kravnivån vid nationella ämnesprov för årskurs 5 i engelska, matematik och svenska läsåren 2005/06 och 2006/07.*

	Engelska		Matematik		Svenska	
	2005/06	2006/07	2005/06	2006/07	2005/06	2006/07
Norrskolan	98	80	87	78	93	62
Kommunen	89	83	81	71	84	68

Källa: Rektorn samt kommunens sammanställning av resultat från alla Uddevalla kommuns skolor vid de nationella ämnesproven för årskurs 5.

Av tabell 1 framgår att flertalet elever vid Norrskolan når kravnivån vid ämnesproven i engelska, matematik och svenska, i årskurs 5. Läsåret 2006/2007 är resultatet klart lägre än föregående år, utmärkande är ämnet svenska. Av skolans egen statistik över nationella ämnesprov för läsåret 2005/06 samt 2006/07 framgår att pojkars resultat ligger lägre än flickornas resultat i ämnena svenska och engelska. I intervjuer med lärarna noterar inspektörerna att skolan inte använder resultaten som ett led i ett systematiskt kvalitetsarbete eller analyserar resultaten utifrån ett genusperspektiv. Inspektörerna bedömer att skolan bör analysera 2006/07 års vikande resultat och utifrån resultaten av analysen vidta relevanta åtgärder för ökad måluppfyllelse samt därvid vidta åtgärder för att möjliggöra för flickor och pojkar att nå likvärdiga resultat.

Individanpassning och särskilt stöd

Läraren ska enligt grundskoleförordningen minst en gång per termin genomföra ett utvecklingssamtal med varje elev och dennes vårdnadshavare. I samtalet ska elevens kunskapsutveckling och resultat samt sociala utveckling behandlas. Från och med den 1 januari 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Individuella utvecklingsplaner ska utgöra ett aktivt verktyg i elevens lärandeprocess och grunda sig på dokumentation och analys av elevens kunskapsutveckling.

I Uddevalla kommun har Barn och utbildningsnämnden beslutat att alla barn och elever från förskolan och upp till gymnasiet ska ha en elevmapp. Denna mapp ska följa eleven genom åren i förskolan och hela skolgången. Den ska bl.a. innehålla elevens individuella utvecklingsplan (IUP) och åtgärdsprogram.

Vid lärarintervjuer framkommer att skolan saknar gemensamma rutiner och former för dokumentation av elevernas kunskapsutveckling. Inspektörerna erfar att det råder en tveksamhet bland eleverna, om de har en IUP eller ej. Personalintervjuer och dokument visar dock att varje elev har en individuell utvecklingsplan (IUP). Inspektörerna vill peka på vikten av att den individuella utvecklingsplanen görs till ett aktivt verktyg även för elever och föräldrar.

Av de exempel på individuella utvecklingsplaner som inspektörerna tagit del av blir det tydligt att elevernas kunskapsutveckling inte alltid ställs i relation till de kunskapsmål som ska uppnås. Elevernas mål saknar i vissa delar koppling till de nationella målen, t.ex. ”träna mer”, ”inte störa andra”. Inspektörerna bedömer därför att skolans arbete med individuella utvecklingsplaner bör förbättras till kvalitet och innehåll. Se vidare i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:10) för arbetet med individuella utvecklingsplaner.

Norrskolans plan för elevhälsoarbete beskriver rutiner för att upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Elevhälsoteamet, bestående av specialpedagog, kurator,

skolsköterska och rektorn, upplever att trots gjorda insatser lyckas inte skolan ge de elever som behöver stöd det stöd de har rätt till. Vid intervjuer med lärare framkommer samma synpunkter.

Norrskolan skriver i sin verksamhetsberättelse 2006/07 att skolan har fler elever med behov av särskilt stöd än vad man har resurser för. Av skolans elever har åtta procent utomnordisk bakgrund. 38 procent av skolans elever har åtgärdsprogram. För att möta elevernas behov, har ett av skolans fem arbetslag, organiserat undervisningen i grupper om 15 elever i ämnena engelska, matematik och svenska.

Från och med höstterminen 2007 har skolan startat en verksamhet kallad ”Oasen” där tillfälligt stöd kan ges. Vid ”Oasen” arbetar två lärare och tre assistenter. Verksamheten kommer att följas upp och utvärderas under våren 2008. Personalen vid ”Oasen” har kontinuerligt möte med specialpedagog och rektor, en gång i veckan.

Enligt grundskoleförordningen ska stödundervisning erbjudas den elev som riskerar att inte nå målen i ett eller flera ämnen. Elevernas rätt till stöd är inte begränsad till vissa ämnen utan gäller samtliga ämnen. Särskilt stöd ges vid Norrskolan framförallt i svenska och matematik. Som tidigare framgått i denna rapport finns det vid skolan brister i den systematiska uppföljningen av elevernas kunskapsresultat vilket gör det svårt att uttala sig om huruvida alla elever som är i behov av stöd också erbjuds detta. Inspektörerna bedömer att skolan bör utreda om alla elever i behov av särskilda stödåtgärder får sådant stöd.

Enligt personal och rektorn upprättas åtgärdsprogram för de elever som riskerar att inte nå målen. De åtgärdsprogram som inspektörerna tar del av är av skiftande kvalitet när det gäller de delar som programmet ska innehålla, bland annat bör skolans ansvar för stödinsatser tydliggöras.

Inspektörerna bedömer att skolans arbete med åtgärdsprogram bör förbättras när det gäller innehåll och kvalitet.

Normer och värden

Enligt lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever råder det numera ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder samt att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Huvudmannen ska enligt lagen bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och bland annat se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

I likabehandlingsplanen ska åtgärder redovisas och den ska ses över och följas upp varje år. Likabehandlingsplanen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna och den ska utgå från en kartläggning av den egna verksamheten.

Vid Norrskolan finns det ett systematiskt arbete för att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Bland annat har elever och lärare arbetat fram en gemensam värdegrund kallad ”Norrskolans värdegrund”, ett

dokument som beskriver på vilket sätt skolan vill främja respekt och arbetsglädje. Alla elever har värdegrundsarbete en gång i veckan. Andra exempel på förebyggande värdegrundsarbete är kamratstödjare och kompissamtal i klassen. Trots skolans insatser framkommer vid inspektionsbesöket att trakasserier och kränkningar förekommer. Vid samtal med rektorn framkommer att de incidenter inspektörerna fått kännedom om är kända av rektorn och förbättringsarbete pågår. Inspektörerna bedömer dock att skolan måste fortsätta sitt värdegrundsarbete.

Norrskolans likabehandlingsplan motsvarar inte en sådan likabehandlingsplan som den nya lagen kräver då det exempelvis inte framgår vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året. Inspektörerna bedömer att skolans likabehandlingsplan inte uppfyller förordningens krav.

Inspektörerna bedömer dessutom att arbetet med likabehandlingsplanen inte uppfyller förordningens krav avseende elevers medverkan. Se vidare i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2007:7) för arbetet med att främja likabehandling. Se också vidare i den för kommunen övergripande rapporten.

Ledning och kvalitetsarbete

Styrning och ledning

I Norr-Väster skolområdet finns det en områdeschef. Han är chef för samtliga rektorer i såväl förskoleverksamheten och skolbarnomsorgen som skolan. Områdeschefen och skolledarna inom skolområdet utgör en ledningsgrupp för området och träffas regelbundet för att diskutera och planera.

Norrskolan har sedan höstterminen en vikarierande rektor då tidigare rektor numera tjänstgör på Ramnerödsskolan. Rektorn har vikarierat som rektor vid andra skolor i kommunen. Rektorn är lärarutbildad men saknar rektorsutbildning eller annan ledarutbildning. Rektorn uppger vid inspektionsbesöket att hans uppgift främst är att förvalta verksamheten tills en permanent lösning finns.

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. Som stöd för sitt arbete har rektorn bland annat en utvecklingsgrupp med personal som representerar samtliga delar och årskurser i verksamheten. Enligt skolans personal är den vikarierande rektorn förtrogen med det dagliga arbetet i skolan och tar ansvar för skolans verksamhet. Inspektörerna bedömer att rektorn är förtrogen med det dagliga arbetet i skolan.

Kvalitetsarbete

Enligt läroplanen måste skolan utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. En skolas kvalitetsredovisning ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser vidta för en ökad måluppfyllelse. Arbete med kvalitetsredovisningen ska främja skolans kvalitetsarbete.

Enligt lärarna vid Norrskolan görs kontinuerligt utvärderingar avseende elevernas trivsel och trygghet samt föräldrars upplevelse av kvalitet. Som ett led i uppföljningen och utvärderingen upprättar skolan årligen en skriftlig kvalitetsredovisning, kallad verksamhetsberättelse. I skolans verksamhetsberättelse för 2006/07, som i stort motsvarar en kvalitetsredovisning och ska benämnas kvali-

tetsredovisning, redovisas förutsättningar och arbetet i verksamheten för att nå uppsatta mål inom väsentliga områden. Inspektörerna konstaterar att kunskapsuppföljning i andra ämnen än engelska, matematik och svenska inte redovisas, följs upp och utvärderas. Enligt inspektörernas bedömning saknas det därför i skolan en samlad bild av elevernas kunskapsresultat att ett systematiskt kvalitetsarbete blir ofullständigt. I en kvalitetsredovisning ska också uppföljning och utvärdering av skolans likabehandlingsplan redovisas. Norrskolan gör en uppföljning men redovisar ingen utvärdering av sin likabehandlingsplan i sin verksamhetsberättelse. Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller kraven i förordningen och att skolans kvalitetsarbete bör utvecklas.

Enligt lärarna och eleverna har kvalitetsredovisningen inte utarbetats under medverkan av elever och därmed uppfylls inte kraven i förordningen. Inspektörerna bedömer att elever inte medverkat vid utarbetandet av skolans kvalitetsredovisning. Se vidare i Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning.

Tillgång till likvärdig utbildning

Enligt grundskoleförordningen ska undervisning i svenska som andraspråk anordnas om det behövs för elever som har ett annat språk än svenska som modersmål. Svenska som andraspråk har en egen kursplan och måste ges som ett eget ämne för de elever som bedöms behöva det.

Av skolans elever har åtta procent annat modersmål än svenska. Enligt intervjuer med lärare och rektorn anordnas ämnet svenska som andraspråk som stöd till ämnet svenska och inte som eget ämne. Skolan har lärarkompetens för undervisning i svenska som andraspråk. Inspektörerna bedömer att svenska som andraspråk inte anordnas i enlighet med grundskoleförordningen. Enligt rektorn erbjuds och får de elever som har behov modersmålsundervisning undervisning i sitt modersmål.

Resurser

Personalen är till stora delar utbildad för den undervisning de bedriver, dock finns exempel där lärare undervisar i ämnen där de saknar föreskriven ämneskompetens. Inspektörerna bedömer att skolan bör organisera undervisningen så att lärare med föreskriven ämneskompetens undervisar eleverna.

Inspektörerna bedömer att eleverna ges förutsättningar att nå de nationella målen för utbildningen. Skolans läromedel och utrustning är tidsenliga och anpassade till läroplanen och kursplanerna.

Datum	Ort
2008-05-08	Göteborg

Lena von Platen

Agneta Wennberg